

PERSBERICHT

Jongens gediscrimineerd bij HPV-vaccinatie

Brussel, 30 maart 2022 – De arbeidsrechtbank van Brussel oordeelde dat de terugbetalingsregeling van HPV-vaccinatie strijdig is met de Genderwet en de Antidiscriminatiewet. Dat gebeurde nadat een jongen samen met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen naar de rechtbank trok, omdat hij -in tegenstelling tot zijn vrouwelijke leeftijdsgenoten- geen recht zou hebben op terugbetaling van zijn HPV-vaccins.

Het humaan papillomavirus (hierna 'HPV') is een groep sterk verwante virussen die abnormale celgroei van huid en slijmvliezen veroorzaken. Er zijn minstens 20 HPV-types met hoog risico, die kanker kunnen veroorzaken. De meest bekende is baarmoederhalskanker, maar HPV worden ook frequent aangetroffen in ook mond- en keelkankers, penis- en anale kanker. De laagrisicotypes veroorzaken dan weer 94% van de genitale wratten. Vaccinatie stopt de verspreiding van het virus, en zet een grote rem op de ontwikkeling van kankers en wratten.

Evolutie medische kennis

Lang werd gedacht dat HPV hoofdzakelijk vrouwen trof. In 2017 bracht de Hoge Gezondheidsraad echter een advies uit met betrekking tot HPV-vaccinatie op basis van verschillende recente studies, waaruit bleek dat 25% van alle HPV-gerelateerde kankers bij mannen optreden. In tegenstelling tot bij baarmoederhalskanker is er voor deze kankersoorten geen makkelijke en betrouwbare screeningsmethode voorhanden, waardoor de diagnose vaak pas in een later stadium gesteld wordt. Daarenboven stelt het advies dat het aantal nieuwe gevallen van HPV-gerelateerde kanker en anogenitale wratten per jaar in Europa ongeveer evenwichtig gespreid is tussen mannen en vrouwen, en dat het aantal nieuwe gevallen van anogenitale wratten bij mannen zelfs in opmars is. Om deze redenen kwam de Hoge Gezondheidsraad tot de conclusie dat de vaccinatie van meisjes én jongens vanaf 9 tot en met 14 jaar sterk aan te bevelen is. Daarnaast adviseerden zij een inhaalvaccinatie van vrouwen en mannen van 15 tot 26 jaar op individuele basis.

Discriminatie bij terugbetaling HPV-vaccin

In België zijn er twee manieren waarop mensen zich kunnen laten vaccineren. Ten eerste is er het gratis schoolvaccinatieprogramma op Gemeenschapsniveau, dat sinds schooljaar 2019 – 2020 naar aanleiding van deze nieuwe medische kennis meisjes én jongens opneemt. Echter, voor wie niet in aanmerking kwam voor dit programma, is er nog een tweede mogelijkheid: zelf het vaccin aankopen in de apotheek. In dat geval voorziet het RIZIV onder bepaalde voorwaarden bij meisjes in terugbetaling van het vaccin, maar niet voor jongens. Bijvoorbeeld: Een jongen die Gardasil 9® aankoopt in de apotheek betaalt daar €134,84 per vaccin voor. Een meisje in dezelfde situatie betaalt slechts €12,10 of €8,00. Aangezien je verschillende vaccinaties nodig hebt om volledig beschermd te zijn, kan de kostprijs zonder terugbetaling oplopen tot €406,5.

Daarenboven is sprake van een bijzondere benadeling van homoseksuele mannen, omdat zij niet genieten van de groepsimmunitet die deels gecreëerd wordt binnen de gemeenschap van mannen die seksuele relaties hebben met vrouwen, omdat vrouwen wél gevaccineerd worden en het HPV-virus dus niet overdragen aan hun partners.

Rechtszaak melder en Instituut

Naar aanleiding van deze ongelijke behandeling, ontving het Instituut een klacht van een jongen. Het Instituut stond deze melder bij als verzoekende partij in een gerechtelijke procedure voor de arbeidsrechtbank, waarin beroep werd ingesteld tegen de weigeringsbeslissing van het ziekenfonds om tussen te komen in de kosten. De melder en het Instituut argumenteerden dat dit een discriminatie op grond van geslacht uitmaakt en dus ingaat tegen de Genderwet.

Het verslag van de arbeidsauditeur in deze zaak was eensluidend positief en bevestigde het standpunt van het Instituut. Ook de rechtbank oordeelde dat de terugbetalingsvoorwaarden van de HPV-vaccins een directe discriminatie op grond van geslacht uitmaken, en dat er specifiek voor de groep van homoseksuele mannen sprake is van intersectionele discriminatie op grond van geslacht en seksuele geaardheid.

Aanbevelingen Instituut

Liesbet Stevens, adjunct-directeur van het Instituut, reageert opgetogen *“We zijn blij met dit vonnis en hopen op een aanpassing van de terugbetalingsvoorwaarden, zodat in de toekomst niet enkel meisjes maar ook jongens recht hebben op terugbetaling van HPV-vaccinatie. Dit ligt volledig in de lijn van de aanbevelingen die het Instituut rond deze problematiek samen met Kom op tegen kanker en Stichting tegen Kanker opstelde. Namelijk enerzijds het genderneutraal maken van de terugbetalingsvoorwaarden en anderzijds de mogelijkheid onderzoeken tot inhaalvaccinatie voor mannen, die vroeger niet de kans kregen zich te laten vaccineren.”*